

Palvelustrategian täytäntöönpanon aikataulutus

20.12.2023

Vaihtoehtoisten palvelutuotantomallien selvittämisen asiantuntijapalvelun hankinta

- Viranhaltijavalmistelussa on päädytty huolellisen arvion jälkeen siihen, että vaikka yksityissektorin hyödyntämiselle palvelutuotannon toteuttamisessa on useita vaihtoehtoja, luultavimmin **kumppanuusyritys / allianssimallin** olisi soveltuvin Siun soten tarpeisiin. Kumppanuusyrityksen / allianssimallin toimivuuden ja kustannusten jatkoarviointi edellyttäisi laajempaa selvitystä ja oikeudellista arviointia sekä markkinavuoropuhelun toteuttamista mahdollisten palveluntuottajien kanssa. Kumppanuusyritys / allianssimalli koskisi tässä vaiheessa ensisijaisesti perustason palvelujen tuottamista. Jotta edes teoriassa olisi vaihtoehtoisia palvelutuotantomalleja mahdollista toteuttaa jo vuoden 2025 alusta, hankintaa edellyttävä kattava selvitys tulisi aloittaa viipymättä. Asian laajuus, oikeudellinen kompleksisuus sekä aikataulutavoite huomioiden ei ole realismia, että valmistelu voitaisiin saada toteutetuksi yksistään viranhaltijatyönä.
- Tavoitteena on saada luotettava ja osaava kumppani tuottamaan päätöksentekoa varten kattava selvitys eri vaihtoehtoineen ja kumppanuusyrityksen / allianssimallin vaihtoehtojen löytämiseksi. **Selvityksen tavoitteena olisi myös mm. tuottaa näkemys kumppanuusyrityksen / allianssimallin toiminnalle sopivimmasta alueesta maakunnassa ja sen laajuudesta, sekä toteuttamistavasta ja hankinnan ennakoituista kustannuksista.** Selvitykseen voidaan sisällyttää myös muita palvelutuotannon tuottamistapoja kustannuksineen.

Vaihtoehtoisten palvelutuotantomallien selvittämisen asiantuntijapalvelun hankinta

- Edellä olevan perusteella esitetään, että aluehallitus antaisi luvan käynnistää kumppanin hankinnan ensisijaisesti kumppanuusyrityksen / allianssimallin jatkoselvittämiseksi tarvittavaan selvitykseen. Mikäli selvitystyön perusteella päätetään hankkia perustason palvelujen tuottamisen hankinnan toteuttaminen erikseen päätettävällä hankintamallilla ulkopuolisen kumppanin avulla, pidetään kumppanin hankinnassa mahdollisuus optiona toteuttaa tämä saman kumppanin avulla kuin selvitystyö.
- Selvyyden vuoksi todettakoon vielä, että aluehallitus tekee tässä vaiheessa päätöksen siitä, että voidaanko selvityksen laatimiseen tarvittavat asiantuntijapalvelut hankkia ostopalveluna. Viranhaltijanäkemyks on, että olisi kokonaistaloudellisesti kannattavinta ja olemassa olevien resurssien näkökulmasta perusteltua samassa hankinnassa kilpailuttaa myös optiona mahdollisuus saman asiantuntijapalveluita tuottavan yrityksen kanssa toteuttaa myös mahdollinen varsinaisen kumppanuusyrityksen / allianssimallin hankintaan tähtäävä hankintaprosessi ja neuvottelut.
- Ulkopuolisen toimijan laatima selvitys tuodaan aluehallitukselle ja käsittelyä jatketaan selvityksen valmistuttua.

Yhteistyösopimus

36 §

- Yhteistyösopimuksen **on edistettävä** sosiaali- ja terveydenhuollon
 - kustannusvaikuttavuutta,
 - tuottavuutta,
 - laatua,
 - asiakas- ja potilasturvallisuutta,
 - tarpeenmukaisuutta,
 - yhdenvertaista saatavuutta,
 - kielellisiä oikeuksia sekä
 - palveluketjujen ja palvelukokonaisuuksien toimivuutta.
- Sopimuksessa on lisäksi varmistettava, että yhteistyösopimuksen perusteella sosiaali- ja terveydenhuoltoa antavassa toimintayksikössä on tehtävän hoitamiseksi **riittävät taloudelliset ja henkilöstövoimavarat sekä osaaminen.**

Prosessi

37 §

- On otettava huomioon sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnalliset tavoitteet, väestön palvelutarpeet sekä väestön hyvinvoinnin ja terveyden seurantatiedot.
- On kuultava sosiaali- ja terveysalan koulutusta antavia korkeakouluja.
- On valmisteltava yhteistyössä STM:n kanssa valmiuden ja varautumisen tehtävien osalta.
- On kuultava STM:tä.
- On seurattava ja arvioitava toteutumista YTA-neuvotteluissa.
- **On muutettava tarvittaessa yhden tai useamman hyvinvointialueen tai sosiaali- ja terveysministeriön aloitteesta.**
- On sovittava hyvinvointialueiden välisestä kustannusten jaosta siltä osin kuin siitä ei 57 §:ssä säädetä.

57 §

- On yhteen sovitettava kaksikielisten HVA yhteistyösopimuksen kanssa

39 §

- **YTA-sopimusasetus 2 § osalta yliopistollista sairaalaa ylläpitävä hyvinvointialue vastaa sopimukseen liittyvästä koordinaatiosta.**

Valtioneuvoston toimivalta päättää sopimuksesta

38 §

- 1) hyvinvointialueet **eivät pääse sopimukseen yhteistyösopimuksen sisällöstä;**
- 2) yhteistyösopimuksessa ei ole sovittu 36 §:n asioista siten, että se turvaisi hyvinvointialueiden **lakisääteisten tehtävien toteutumisen;** tai
- 3) yhteistyösopimuksessa ei ole sovittu 36 §:n asioista siten, että se turvaisi sosiaali- ja terveydenhuollon **kustannusvaikuttavuuden.**

- VN:n päätös valmistellaan STM:ssä. Valmistelun yhteydessä ministeriön on kuultava niitä hyvinvointialueita, joita päätös koskee.
- Valtioneuvoston päätös hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksesta voidaan panna täytäntöön välittömästi ja se on voimassa siihen saakka, kunnes hyvinvointialueet ovat tehneet uuden yhteistyösopimuksen.

Hyvinvointialueiden yhteistyö ja työnjako:

2/4 Sosiaali ja terveydenhuolto

36 §

- sosiaalipäivystyksessä ja terveydenhuollon päivystyksessä;
- ensihoitokeskuksen tehtävien järjestämisessä ja ensihoidon sovittamisessa yhteen muun toiminnan kanssa;
- lääkinnällisten tukipalvelujen
- **erikoissairaanhoidon henkilöstön ja osaamisen varmistamisessa erikoisaloittain palvelujen tarkoituksenmukaisen saatavuuden ja saavutettavuuden turvaamiseksi;**
- sellaisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisessä ja tuottamisessa, jotka harvoin tarvittavina tai erityisen vaativina edellyttävät toistettavuutta tai laaja-alaista erityisosaamista riittävän taidon ja osaamisen saavuttamiseksi ja sen ylläpitämiseksi tai merkittäviä investointeja laitteistoihin, välineisiin tai toimitiloihin;
 - vaativimpaan lastensuojeluun ja muihin lasten, nuorten tai perheiden vaativimpiin palveluihin sisältyvän tarkoituksenmukaisen sosiaalihuollon varmistaminen;
 - vaativimmat moniammatillista osaamista ja yhteistyötä edellyttävät vammaispalvelut;
 - mielenterveyslain (1116/1990) 19 §:ssä tarkoitettu rikoksesta syytetyn ja 22 §:n 3 momentissa tarkoitettu rangaistukseen tuomitsematta jätetyn kehitysvammaisen henkilön erityishuolto hänen tahdostaan riippumatta;
- erityisen vaativien asumispalvelujen edellyttämän asiantuntijatuen ja osaamisen varmistaminen.

Asetus

Hyvinvointialueiden yhteistyö ja työnjako: 3/4 Sähköiset palvelut, tietojärjestelmät ja investoinnit

36 §

- muiden tukipalvelujen järjestämisessä ja tuottamisessa
- sosiaali- ja terveydenhuollon tiedonhallinnan ja sähköisten palvelujen kehittämisessä, asiakas- ja potilastietojen käytössä sekä julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain mukaisissa velvoitteissa niitä koskevat valtakunnalliset linjaukset huomioon ottaen;
- **vaikutuksiltaan laajakantoisia ja taloudellisesti merkittäviä investointeja ja investointia vastaavia sopimuksia** koskien
- on sovittava niistä sosiaali- ja terveydenhuollon sähköisistä palveluista sekä asiakas- ja potilastietojen käsittelyssä käytettävistä tietojärjestelmistä, joiden kehittämisessä ja käytössä tehdään yhteistyötä.
- on sovittava tiedonhallintamallin tietoturvallisuustoimenpiteiden yhteensovittamisesta.
- Kehitetään henkilötietojen käsittelyyn liittyvää sääntelyä, jotta sosiaali- ja terveyspalveluista kerätyt tiedot ovat sujuvammin käytettävissä eri toimijoiden välillä niin hyvinvointialueilla, Uudenmaan erillisratkaisun sisällä, yhteistyöalueilla kuin valtakunnallisesti.

HO

HO-kirjaukset sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisestä YTA-tasolla

- Hallitus vahvistaa hyvinvointialueiden välistä sopimista yhteistyöaluetasolla ja kansallisesti.
- Vahvistetaan yhteistyöaluetasoista ja kansallista kustannusvaikuttavuutta edistävää ohjausta sekä hyvinvointialueiden välistä vertailua.
- Väestön yhdenvertaisuuden edistämiseksi laaja-alaista erityisosaamista tai merkittäviä investointeja edellyttävien palvelujen ja tehtävien järjestämisessä korostetaan enemmän yhteistyöaluetasoista ja kansallisen tason yhteistyötä. Vahvistetaan viiden yhteistyöalueen koordinaatiovastuuta vaikuttavuuden ja tuottavuuden parantamiseksi.
- **Uudistetaan erikoissairaanhoidon työnjakoa koskevat säädökset. Tämä edellyttää terveydenhuoltolain, erikoissairaanhoidon keskittämisasiä ja YTA-sopimus-asetuksen muuttamista.**
- Lisätään hyvinvointialueiden mahdollisuutta sopia yhteistyöstä erikoissairaanhoidon palveluissa ja järjestää päiväkirurgista toimintaa (ml. anestesia) myös sellaisissa sairaaloissa, joissa ei ole ympärivuorokautista päivystystä.
- Tehdään tarvittavat täsmennykset lainsäädäntöön myös siltä osin, että häiriötilanteissa laki antaa riittävät toimintavaltuudet yhteistyöalueille yli hyvinvointialueiden tapahtuvan johtamisen ja päätöksenteon mahdollistamiseksi.
- Puretaan lainsäädännöstä monituottajuuden esteitä, ja siten lisätään hyvinvointialueiden ja yhteistyöalueiden mahdollisuuksia järjestää palveluita tehokkaalla ja ennen kaikkea alueiden asukkaiden näkökulmasta laadukkaalla, vaikuttavalla ja kustannustehokkaalla tavalla.

Työryhmät

Itä- ja Keski-Suomen sopimusvalmistelua johtaa hyvinvointialuejohtajat.

- Sopimusvalmistelun ”työnrkki” koordinoi ja valmistelee sopimusta hva-johtajille
 - Työnrkki koordinoi valmistelua käymällä alla olevien työryhmien puheenjohtajien kanssa.
 - Strategiajohtajat ja konsernipalveluiden johtajat: Sami Sipilä, Lasse Leppä, Ilkka Pirskanen, Jussi Lampi
-
- **Harvoin tarvittava tai erityisen vaativa sosiaali- ja terveydenhuolto** PJ. Susanna Wilen (P-K),
 - **Koulutus-, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta** PJ. Juha Töyräs (P-S)
 - **Yhteistyö sähköisissä palveluissa ja tietojärjestelmissä** PJ. Ari-Pekka Paananen (K-S)
 - **Häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautuminen** PJ. Antti Hedman (P-S)
 - **ESH:n ja muun henkilöstön ja osaamisen varmistaminen** PJ. Petri Ala-Luusua (E-S)
 - **Sosiaali- ja terveydenhuollon menetelmien arviointi** PJ. Heikki Miettinen (K-S)
 - **Laajakantoiset investoinnit** PJ. Ismo Rouvinen (P-K)
 - **Tukipalvelut (lääkinnälliset ja muut)** PJ. VeliMatti Thure (E-S)